

SEPSISZENTGYÖRGY

Magyarok száma: 41 233 fő (2011-es adat)

Területe 5.405 hektár; népessége 8.665 lélek.

1. Földrajzi fekvése. Az ősi székhely Háromszék vármegyében fekszik, melynek négy évszázad óta székhelye. Az Olt bal partján, a Hargita hegység déli nyúlványát képező 1020 m. magas Görgő keleti lábánál terül el, a termékeny Szépmező mellett, 549 m. magasságban a tenger színe felett, a vármegyének eléggé központi helyén.

2. Története. A város területén már a történelem előtti időkben és a népvándorlás korában is éltek ismeretlen népek, amiről az itteni Székely Nemzeti Múzeumban őrzött leletek tanúskodnak. Mint székely telep és később szervezett község valószínűleg már Szent István korában alakult meg. Nevét védőszentjéről, Szent Györgytől vette, melyhez jelzőül a régi Sepszi-széknek, melyben fekszik, neve is járult. Okmányilag S. legelőször 1332-ben említetik a pápai dézmák regestrumában. Mint várost (oppidum) legelőször 1461-ben Mátyás király nevezi meg egy oklevelében, de valószínű, hogy városi kiváltságát még Zsigmond királytól nyerte, ki 1427-ben nevével együtt itten időzött pár napig. Vásártartási jogot 1520-ban II. Lajos király adományozott a városnak, azonban Brassó város panaszára ettől, sőt városi jellegétől is több ízben megfosztott, míg végre sok viszontagság után 1622. dec. 18-án Székelyudvarhelyen keltezve Bethlen Gábor erdélyi fejedelem végleg megerősíti S.-öt városi kiváltságaiban, vásártartási jogában, mint Háromszék „derekas székes helyét.” Ez időtől fogva Sepsiszentgyörgy mind a mai napig mint város és a vármegye székhelye, kiváltságaival háborítatlanul élhetett. Főbíráját (polgármester), senátorait (tanácsosok) stb. maga választotta.

Legnagyobb pusztulás 1658-ban érte a várost, mikor Ali basa török és tatár hadaival felégette, várát ostrommal bevette és lakóit csaknem teljesen leölette és rabszíjra fűzve elhurcolta. A Thököly és II. Rákóczi Ferenc-féle szabadságharcokban is, mivel a város lakossága kuruc volt, a labancoktól nagyon sokat szenvedett. 1849. júl. 5-én Lüders orosz tábornok kozákjainak két óriási rablást engedett a városban, lakóinak hazafias magatartásáért. 1848. novemberében az itteni vármegyeháza közgyűlési termében tette Gábor Áron ama nevezetes ígéletét, hogy 2 hét leforgása alatt két ágyút állít a város piacára a háromszéki székelység védelmére. Ez ígéletét teljesítette is és S.-ön is ágyúöntő műhelyt állított fel, melyből mintegy 25-30 ágyú került ki a csataterre. Ekkor a város lakossága kevéssel haladta meg a 2000 lélekszámot.

Az osztrák elnyomás korában a háromszéki lelkes ref. papság buzgó tevékenysége alapítja meg itt a Székely Mikó Kollégiumot 1859-ben, mely ma már virágzó főgimnázium. A

kiegyezés után kezd tulajdonképpen S. városi jelleget öltetni és hovatovább a haladás útjára lépni. Elemi és polgári iskolái a 70-es években alakulnak ki és 1897-ben államiakká válnak. Lakossága, ipara, kereskedelme, közgazdasági és kulturális intézményei évről-évre gyarapodnak, növekednek. Első vasúti vonala (Brassó-Kézdivásárhely) 1891-ben nyílik meg; a Csíkmegyével való összekötő vonala pedig (mely ma már Marosvásárhelyig ki van építve) 1897-ben adatott át a forgalomnak.

3. Hatóságok és hivatalok. S.-ön van az említetteken kívül kir. pénzügyigazgatóság, kir. adóhivatal, kir. járásbírótság, kir. államépítészeti hivatal, kir. erdőgondnokság, kir. tanfelügyelőség, állattenyésztési felügyelő, kir. közjegyző, kerületi munkásbiztosító pénztár, Seps-i járási főszolgabírótság, csendőr szakaszparancsnokság. Katonai ügyekben a brassói 2-ik cs. és k. hadkiegészítő, a brassói 24-ik honvédkiegészítő parancsnoksághoz és a kézdivásárhelyi 79-ik népfelkelési járáshoz tartozik.

4. A lakosság foglalkozása. A tiszta magyar (székely) lakosság nagy részben kis és közép birtokain földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozik. Fejlett tímár-, csizmadia-, asztalos-, műlakatos-és kovácsipara van.

5. A város határa. A városnak 3600 holdnyi szántóföld határán minden mezőgazdasági termék megterem. A Szépmezőn kedvező időjárás mellett a legkitűnőbb búzatermés produkálható. Az 5000 holdnyi erdőterületből 2735 kat. hold a város tulajdona, mely tölgy, bükk, gyertyán, fenyő és nyírerdőből áll. Ebben fekszik a város tulajdonát képező Sugás nevű nyaralóhely négy borvízkúttal, hideg és meleg fürdővel és a Gózlőnek nevezett szabad szénsav kiáramlásra épített légfürdővel, mely rheumatikus bajokban rendkívüli gyógyító erővel bír. A nyaraló közönségnek 12 ház és villa, mintegy 40 szobával, vendéglő és a 10 Km.-re fekvő várossal összekötő telefon vezeték áll rendelkezésre. Élővize a város között végig folyó Debren-és Szemerja-pataka, valamint a város melletti Olt folyó.

6. Tervek a jövőre. A város legközelebb megoldandó feladata közé tartozik az utcák aszfaltozása és kikövezése; a vasúti állomás kibővítése és villamos világitással való ellátása.